

Комунальний заклад вищої освіти
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Філологічний факультет
Кафедра української філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
з навчальної роботи
 О. В. Когутюк

«04» березня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОКП 15 СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА
ЛІНГВОДИДАКТИКА

Підготовки – бакалаврів
Галузі знань – 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальності – 014.01 Середня освіта (Українська мова і
література)
Денної форми навчання
Філологічний факультет

2023-2024 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасна українська лінгводидактика»
для студентів галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014.01
Середня освіта (Українська мова і література).

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

кандидат філологічних наук, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, завідувач кафедри української філології Скрипник Н. І.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри української
філології (Протокол №1 від 28 серпня 2023 року)

Завідувач кафедри української філології

кандидат філологічних наук Н. І. Скрипник

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	обов'язкова
Модулів – 1	Спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)	Рік підготовки 4-й
Змістових модулів – 3		Семестр 7-й
Загальна кількість годин – 150		Лекції 56 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: у 7 семестрі: аудиторних – 6 самостійної роботи студента – 4		Практичні 34 год.
	Самостійна робота 60 год.	
	Вид контролю: Усний екзамен	
	Освітній ступінь: Бакалавр	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Сучасна українська лінгводидактика» призначена для поглиблення фахових компетентностей майбутнього вчителя щодо розвитку мовлення здобувачів освіти, організації їхньої комунікативно-мовленнєвої діяльності.

Мета викладання навчальної дисципліни – озброєння майбутніх фахівців теоретичними знаннями, лінгвістичними, лінгводидактичними засадами навчання української мови.

Завданнями навчальної дисципліни є:

теоретичні:

- формування української громадянської ідентичності; популяризації та збереження культурної спадщини та культурних цінностей України;
- формування професійно-мовленнєвої компетентності щодо розвитку мовлення здобувачів освіти;
- навчання їх рідної мови;
- виховання мовно-мовленнєвої культури відповідно до державних вимог;

практичні:

- створювати у закладі освіти розвивальне мовно-мовленнєве середовище;
- формувати у здобувачів освіти мовленнєві вміння й навички, досвід мовленнєвої взаємодії з дорослими й однолітками;

2.1. Компетентності

2.1.1. Загальні компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю і невизначеністю педагогічних умов в закладах середньої освіти.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

2.1.2. Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК2. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.

ФК4. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.

ФК5. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання.

ФК6. Здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ФК9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

ПК 1. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови і літератури в практиці навчання української мови і літератури в закладах загальної середньої освіти.

ПК 2. Здатність адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової та міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.

ПК 3. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й створення зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення здобувачів освіти у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.

ПК 5. Здатність застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання та діагностування навчальних досягнень здобувачів освіти з української мови та літератури, ураховуючи передовий український й міжнародний досвід.

ПК 6. Здатність володіти законами аналізу лінгвістичних одиниць, розуміти ієрархічний взаємозв'язок між ними.

2.1.3. Результати навчання

Під час практичних занять, індивідуальної, навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти **набувають умінь та навички:**

РН1. *Відтворювати* основні концепції та принципи педагогіки і психології; *враховувати* в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.

РН2. *Демонструвати* вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.

РН3. *Називати* і *аналізувати* методи цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів на основі компетентнісного

підходу з урахуванням їх освітніх потреб; *класифікувати* форми, методи і засоби навчання предмету в закладах загальної середньої освіти.

РН4. *Здійснювати* добір і *застосовувати* сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично *оцінювати* результати їх навчання та ефективність уроку.

РН7. *Демонструвати* знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), *оперувати* базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

РН10. *Демонструвати* володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.

РН13. *Демонструвати* знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовувати необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

ПРН 1. *Знати* сучасні філологічні засади навчання української мови та літератури, зарубіжної літератури; мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності, провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні та світі.

ПРН 3. *Володіти* комунікативною компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти).

ПРН 7. *Володіти* особистісно орієнтованим, діяльнісним, компетентнісним та іншими сучасними підходами до викладання української мови та літератури, зарубіжної літератури, застосовує український та міжнародний досвід в навчанні здобувачів освіти.

ПРН 8. *Володіти* методами й методиками діагностування навчальних досягнень здобувачів освіти з української мови та літератур; *уміти* здійснювати педагогічний супровід.

ПРН 11. *Використовувати* методи, прийоми, засоби, форми організації навчання учнів середньої школи української мови та літератури, зарубіжної літератури в контексті НУШ.

ПРН 14. *Уміти* працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться години 150 / 5 кредитів ECTS.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 150 год., із них 56 год. – лекції, 34 год. – практичні заняття, 60 год. – самостійна робота.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Сучасна українська лінгводидактика» завершується усним екзаменом.

3. Програма навчальної дисципліни ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Сучасна лінгводидактична термінологія. Тенденції в розвитку української лінгводидактики початку XXI ст.

Тема 1. Теоретичні засади освіти. (лекц. 2 год.)

Лекція 1. Поняття освіти. Функції освіти. Загальна характеристика елементів освіти. Ознаки сучасної освіти. Рівні освіти. Типи освіти. Види освіти.

Тема 2. Сучасні світові системи освіти. (лекц. 2 год.)

Лекція 2. Поняття моделі системи освіти. Освітній світовий простір. Національні моделі освіти.

Тема 3. Освіта в Україні. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 3. Тенденції розвитку освіти в Україні. Принципи розвитку освіти в Україні. Структура освіти. Органи освіти: їх функції та структура. Управління освітою: принципи, методи та функції.

Ключові результати нової української школи. Інклюзія в середній освіті. Цілі та завдання нової української школи.

***Практичне заняття 1.* Нова українська школа. (2 год.)**

Тема 4. Лінгвістика. Дидактика. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 4. Поняття дидактики. Особливості структури теорії освіти. Поняття лінгвістики. Об'єкт і предмет дидактики, лінгвістики. Співвідношення понять «дидактика», «лінгвістика» та «методика».

Практичне заняття 2. Лінгвістика як теоретичне підґрунтя сучасної лінгводидактики. (2 год.).

Тема 5. Лінгводидактика як наука і навчальна дисципліна. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 5. Історія формування лінгводидактики. Дошкільна, шкільна і вишівська сучасна лінгводидактика. Поняття лінгводидактики. Педагогічні засади лінгводидактики. Методологічні засади лінгводидактики. Психологічні засади лінгводидактики.

Основні аспекти зарубіжної лінгводидактики. Основні етапи розвитку англійської лінгводидактичної думки XX–XXI ст. Термін «лінгводидактика» у працях американських вчених. Французька школа лінгводидактики.

Практичне заняття 3. Зарубіжні лінгводидактичні підходи. (2 год.).

Тема 6. Українська школа лінгводидактики. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 6. Здобутки української школи дидактики. Сучасний етап розвитку лінгводидактики в Україні. Практична роль сучасної лінгводидактики. Концептуальні засади української лінгводидактики.

Практичне заняття 4. Новаторство Івана Ющука в українській лінгводидактиці кінця ХХ – поч. ХХІ ст. (2 год.).

Тема 7. Українська лінгводидактична термінологія з погляду нормативності. (лекц. 2 год.)

Лекція 7. Поняття «компетентний мовець» у контексті сучасних вимог до мовної освіти. Поняттєво-семантичні зв'язки в категорійному апараті української лінгводидактики.

Тема 8. Девербативи в сучасній лінгводидактичній терміносистемі. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 8. Лексико-семантичний, граматичний і стилістичний аспекти.

Практичне заняття 5. Методичні засади навчання української мови крізь призму наукових праць Марії Пентилюк. (2 год.).

Модульна контрольна робота № 1 (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Актуальні питання лінгводидактики та педагогічна діяльність в умовах інформаційного суспільства.

Тема 9. Сучасні тенденції в методиці викладання української мови. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 9. Лінгводидактичні вимоги до сучасного уроку української мови.

Практичне заняття 6. Сучасні тенденції в методиці викладання української літератури. (2 год.)

Тема 10. Мовленнєва діяльність як категорія лінгводидактики. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 10. Напрями оптимізації мовленнєвої діяльності майбутніх фахівців-філологів. Психологія мовлення. Комунікативний метод. Прийоми комунікативного методу: створення мовленнєвих ситуацій або вибір їх з плину життя, рольові ігри, створення казкових сюжетів, реклами, словесне малювання, ведення блогів тощо. Мовленнєва і навчально-мовленнєва діяльність дітей.

Практичне заняття 7. Лінгводидактичні аспекти навчання діалогічного та монологічного мовлення. (2 год.)

Тема 11. Формування мовної особистості учня – важлива проблема сучасної лінгводидактики. (лекц. 2 год., практ. 4 год.)

Лекція 11. Поняття мовної особистості. Основні фактори, що впливають на формування мовної особистості учнів у системі україномовної освіти. Бар'єри спілкування та шляхи їх подолання.

Розмежування понять «компетентність», «компетенція» та «компетентнісний підхід». Лінгводидактична компетенція. Компетентнісний підхід до навчання української мови. Текстоцентричний аспект формування риторичних умінь і навичок учнів.

Когнітивна та комунікативна методика навчання мови в середній школі.

Практичне заняття 8. Підходи до формування мовної особистості здобувача освіти. (2 год.)

Практичне заняття 9. Методи навчання в системі понять сучасної лінгводидактики. (2 год.)

Тема 12. Новітні педагогічні технології. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 12. Педагогічна технологія «Створення ситуації успіху». Мультимедійний урок, його переваги та дидактичні завдання. Лінгводидактичні основи змішаного навчання як форми організації освітнього процесу.

Практичне заняття 10. Технології дистанційного навчання. (2 год.)

Тема 13. Особливості діяльності вчителя української мови та літератури в умовах інформаційного суспільства. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 13. Робота вчителя на різних електронних платформах. Розвиток критичного мислення засобами медіатекстів. Технологія створення і використання квесту/Веб-квесту.

Практичне заняття 11. Медіаграмотність учителя української мови. (2 год.)

Тема 14. Гейміфікація в сучасному освітньому просторі. (лекц. 2 год., практ. 2 год.)

Лекція 14. Гейміфікація, сутність, принципи. Використання прийомів гейміфікації на уроках української мови і літератури. Переваги та недоліки гейміфікації.

Використання лексичних ігор на уроках української мови. Використання граматичних ігор на уроках української мови.

Практичне заняття 12. Гейміфікація (e-learning) як засіб підвищення ефективності навчання на уроках. (2 год.)

Модульна контрольна робота № 2 (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Культура лінгводидактичного мовлення: типові порушення й нормативні відповідники.

Тема 15. Нормативність у структурі наукового тексту. (лекц. 2 год., практ. 10 год.)

Лекція 15. Нормативність текстів. Логіко-сміслова незв'язність у наукових текстах. Анормативи в трактуванні змісту навчального матеріалу з української мови.

Практичне заняття 13. Дотримання граматичних норм. (2 год.)

Практичне заняття 14. Дотримання орфографічних норм. (2 год.)

Практичне заняття 15. Дотримання лексичних норм. (2 год.)

Практичне заняття 16. Дотримання стильових норм. (2 год.)

Практичне заняття 17. Дотримання словотвірних норм. (2 год.)

Тема 16. Основні аспекти мовленнєво-методичної компетентності сучасного вчителя-філолога. (лекц. 2 год., практ. 8 год.)

Лекція 16. Дотримання акцентуаційних норм. Дотримання орфографічних норм. Дотримання лексичних норм. Дотримання словотвірних і граматичних норм. Проблема мовлення та мовленнєвої діяльності у науковому аналізі. Основні напрямки організації мовлення та мовленнєвої діяльності. Лінгводидактичні стратегії оволодіння мовою як запорука успішного навчання професійного мовлення.

Практичне заняття 18. Дотримання акцентуаційних норм. (2 год.)

Практичне заняття 19. Дотримання орфографічних норм. (2 год.)

Практичне заняття 20. Дотримання лексичних норм. (2 год.)

Практичне заняття 21. Дотримання словотвірних і граматичних норм. (2 год.)

Тема 17. Нормативність культури мовлення в учнівських науково-дослідницьких роботах з української мови. (лекц. 2 год., практ. 8 год.)

Лекція 17. Нормативний і комунікативний аспекти культури мовлення в учнівських науково-дослідницьких роботах з української мови. Поняттєва співвіднесеність лінгводидактичних термінів «робота з текстом» і «робота над текстом».

Практичне заняття 22. Уживання лінгвістичної методичної термінології. (2 год.)

Практичне заняття 23. Статус порушення норм позиційного чергування в сучасній лінгводидактиці. (2 год.)

Практичне заняття 24. Прийменники *через і з* у складі словоформ на позначення дефісного правопису слів. (2 год.)

Практичне заняття 25. Нормативне вживання віддієслівних іменників на *-ння*. Функціонування термінних словосполучень зі збірним числівником. (2 год.)

Модульна контрольна робота № 3 (2 год.)

Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семинарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота
Модуль 1								
Змістовий модуль I. <i>Сучасна лінгводидактична термінологія. Тенденції в розвитку української лінгводидактики початку XXI ст.</i>								
1.	<i>Теоретичні засади освіти.</i>	4	2	2	-	-	-	2
2.	<i>Сучасні світові системи освіти.</i>	4	2	2	-	-	-	2
3.	<i>Освіта в Україні.</i>	6	4	2	2	-	-	2
4.	<i>Лінгвістика. Дидактика.</i>	6	4	2	2	-	-	2
5.	<i>Лінгводидактика як наука і навчальна дисципліна.</i>	7	4	2	2	-	-	3
6.	<i>Українська школа лінгводидактики.</i>	7	4	2	2	-	-	3
7.	<i>Українська лінгводидактична термінологія з погляду нормативності.</i>	5	2	2	-	-	-	3
8.	<i>Девербативи в сучасній лінгводидактичній терміносистемі.</i>	7	4	2	2	-	-	3
	<i>Модульна контрольна робота № 1</i>	2	2	-	2	-	-	-
	Разом	48	28	16	12	-	-	20
Змістовий модуль II. <i>Актуальні питання лінгводидактики та педагогічна діяльність в умовах інформаційного суспільства.</i>								
9.	<i>Сучасні тенденції в методиці викладання української мови.</i>	7	4	2	2	-	-	3
10.	<i>Мовленнєва діяльність як категорія лінгводидактики.</i>	7	4	2	2	-	-	3
11.	<i>Формування мовної особистості учня – важлива проблема сучасної лінгводидактики.</i>	7	4	2	4	-	-	3
12.	<i>Новітні педагогічні технології.</i>	8	4	2	2	-	-	4
13.	<i>Особливості діяльності вчителя української мови та літератури в умовах інформаційного суспільства.</i>	7	4	2	2	-	-	3
14.	<i>Гейміфікація в сучасному освітньому просторі.</i>	8	4	2	2	-	-	4
	<i>Модульна контрольна робота № 2</i>	2	2	-	2	-	-	-
	Разом	48	28	12	16	-	-	20

Змістовий модуль III. <i>Культура лінгводидактичного мовлення: типові порушення й нормативні відповідники.</i>								
15.	<i>Нормативність у структурі наукового тексту.</i>	20	12	2	10	-	-	8
16.	<i>Основні аспекти мовленнєво-методичної компетентності сучасного вчителя-філолога.</i>	16	10	2	8	-	-	6
17.	<i>Нормативність культури мовлення в учнівських науково-дослідницьких роботах з української мови.</i>	16	10	2	8	-	-	6
	<i>Модульна контрольна робота № 3</i>	2	2	-	2	-	-	-
	Разом	54	34	6	28	-	-	20
	Разом за навчальним планом	150	90	34	56	-	-	60

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль № 1		
1.	<i>Нова українська школа.</i>	2
2.	<i>Лінгвістика як теоретичне підґрунтя сучасної лінгводидактики.</i>	2
3.	<i>Зарубіжні лінгводидактичні підходи.</i>	2
4.	<i>Новаторство Івана Ющука в українській лінгводидактиці кінця XX – поч. XXI ст.</i>	2
5.	<i>Методичні засади навчання української мови крізь призму наукових праць Марії Пентилюк.</i>	2
	<i>Модульна контрольна робота № 1</i>	2
Змістовий модуль № 2		
6.	<i>Сучасні тенденції в методиці викладання української літератури.</i>	2
7.	<i>Лінгводидактичні аспекти навчання діалогічного та монологічного мовлення.</i>	2
8.	<i>Підходи до формування мовної особистості здобувача освіти.</i>	2
9.	<i>Методи навчання в системі понять сучасної лінгводидактики.</i>	2
10.	<i>Технології дистанційного навчання.</i>	2
11.	<i>Медіаграмотність учителя української мови.</i>	2
12.	<i>Гейміфікація (e-learning) як засіб підвищення ефективності навчання на уроках.</i>	2
	<i>Модульна контрольна робота № 2.</i>	2

Змістовий модуль № 3		
13.	<i>Дотримання граматичних норм.</i>	2
14.	<i>Дотримання орфографічних норм.</i>	2
15.	<i>Дотримання лексичних норм.</i>	2
16.	<i>Дотримання стильових норм.</i>	2
17.	<i>Дотримання словотвірних норм.</i>	2
18.	<i>Дотримання акцентуаційних норм.</i>	2
19.	<i>Дотримання орфографічних норм.</i>	2
20.	<i>Дотримання лексичних норм.</i>	2
21.	<i>Дотримання словотвірних і граматичних норм.</i>	2
22.	<i>Уживання лінгвістичної методичної термінології.</i>	2
23.	<i>Статус порушення норм позиційного чергування в сучасній лінгводидактиці.</i>	2
24.	<i>Прийменники через і з у складі словоформ на позначення дефісного правопису слів.</i>	2
25.	<i>Нормативне вживання віддієслівних іменників на -ння. Функціонування термінних словосполучень зі збірним числівником.</i>	2
	<i>Модульна контрольна робота № 3.</i>	2
Разом		56

5. Теми лабораторних занять

не передбачені навчальним планом

6. Теми індивідуальних занять

не передбачені навчальним планом

7. Самостійна робота

Самостійна робота студентів є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час. Головна мета проведення самостійної роботи полягає у необхідності більш детальнішого розгляду тематики курсу з використанням рекомендованих матеріалів і виконанням практичних завдань.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1 Змістовий модуль № 1 «Сучасна лінгводидактична термінологія. Тенденції в розвитку української лінгводидактики початку XXI ст.»		
1.	<i>Системоцентрична і антропоцентрична парадигма науки.</i>	2
2.	<i>Історичний аспект викладання лінгвістичних курсів у системі професійної підготовки словесника.</i>	2
3.	<i>Мовний компонент у галузевих стандартах вищої професійної освіти і стандартах базової середньої освіти.</i>	2
4.	<i>Комунікативна діяльність як один із ключових об'єктів сучасної лінгвістики.</i>	2
5.	<i>Лінгвометодика в системі вищої освіти.</i>	3
6.	<i>Професійна компетентність викладача української мови.</i>	3
7.	<i>Пошуки сучасного мовознавства і лінгвометодики (А.Білецький, О.Біляєв, О.Горошкіна, Л.Мацько, В.Мельничайко, Л.Паламар, Л.Струганець).</i>	3
8.		3
Змістовий модуль № 2 «Актуальні питання лінгводидактики та педагогічна діяльність в умовах інформаційного суспільства»		
9.	<i>Тенденції сучасного викладання лінгвістичних дисциплін у вищій школі (крізь призму соціо, етнолінгвістики, лінгвокультурології, теорії міжкультурної комунікації).</i>	3
10.	<i>Психолінгвістичні основи мовленнєвої діяльності студентів-філологів.</i>	3
11.	<i>Розвиток професійних компетенцій мовної особистості в текстовій діяльності: орфографічної, фонологічної, орфоепічної, лексико-фразеологічної, граматичної, пунктуаційної, стилістичної, дискурсивної.</i>	3
12.	<i>Інноваційні процеси у філології та лінгводидактиці.</i>	4
13.	<i>Технології педагогічного проектування.</i>	3
14.	<i>Комп'ютерна лінгводидактика.</i>	4
Змістовий модуль № 3 «Культура лінгводидактичного мовлення: типові порушення й нормативні відповідники»		
15.	<i>Текст – основна одиниця навчального заняття.</i>	8
16.	<i>Мистецтво переконуючої комунікації. Культура усного наукового мовлення. Культура педагогічного спілкування.</i>	6

	<i>Педагогічна імпровізація. Метамова.</i>	
17.	<i>Мовне оформлення наукового дослідження. Композиційно-логічна побудова усної наукової доповіді, повідомлення, виступу. Культура аудіювання доповіді. Захист наукової роботи. Мовленнєва поведінка в усній науковій дискусії, полеміці. Мета й ознаки електронної презентації наукового виступу.</i>	6
Разом		60

9. Індивідуальні завдання

не передбачені навчальним планом

10. Методи навчання

Процес навчання з дисципліни «Сучасна українська лінгводидактика» ґрунтується на використанні традиційних та сучасних методів. Навчання не залежно від форми викладання (очна чи дистанційна) передбачає використання *словесних* (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), *наочних* (ілюстрація, демонстрація, спостереження) та *практичних* (практична робота, тренувальні і творчі вправи) методів навчання.

Під час *лекційних занять* використовуються презентації, які поєднують словесні та наочні методи навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти акумулювати знання.

Під час *практичних занять* застосовуються словесні та практичні методи навчання, які спрямовані на формування у здобувачів вищої освіти здібностей пізнання, а саме: дискусії, індивідуальна та командна форма роботи, кейси.

Самостійна робота базується на наочних та практичних методах навчання і направлена на самостійне оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями за темами навчальної дисципліни.

11. Методи контролю

Видами контролю знань студентів з навчальної дисципліни є:

- поточний контроль (усне опитування та виконання письмових завдань (тестів), виступи, презентації на практичних заняттях, участь у дискусіях);
- семестровий (підсумковий) контроль у формі усного іспиту.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Система контролю знань та умови складання екзамену. Навчальна дисципліна «Українознавство» оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною системою. Дисципліна складається з трьох змістових модулів (3-й семестр). Перший змістовий модуль – **20 балів**, другий ЗМ – **20 балів**, третій ЗМ – **30 балів**, на екзамені – **30 балів** (разом за семестр – **100 балів**). Мінімальний допусковий бал – **35**.

Система отримання балів накопичувальна.

Підсумковою формою контролю є екзамен (максимальна кількість балів – 30). На екзамен виносяться основні питання.

Поточне тестування та самостійна робота															
Змістовний модуль 1									Змістовний модуль 2						
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	МКР 1	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	МКР 2
1	2	2	2	2	2	2	2	5	2	2	2	3	3	3	5
20									20						

Поточне тестування та самостійна робота				
Змістовний модуль 3				
Т 15	Т 16	Т 17	МКР 3	Екзамен
5	10	10	5	30
30				
100				

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

№ з/п	За шкалою ВГПК (в балах)	За шкалою ECTS	За національною шкалою
1.	90-100	A	Відмінно
2.	82-89	B	Добре
3.	75-81	C	Добре
4.	64-74	D	Задовільно
5.	60-63	E	Задовільно
6.	35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
7.	1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ЗВО без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу Студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань та/або у тестовій формі на платформі Колаборатор.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;

- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

13. Методичне забезпечення

- опорні конспекти лекцій;
- схеми практичних занять;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт).

14. Рекомендована література

Основна:

1. Горошкіна О. М. Лінгводидактичні засади навчання української мови в старших класах природничо-математичного профілю: Монографія. Луганськ: Альма-матер, 2004. 362 с
2. Кучеренко І. А., Пентиліук М. І. Теорія і технологія сучасного уроку української мови : навч.-метод. посіб. ; МОН України, Херсонський державний університет. Херсон : Айлант, 2022. 352 с.
3. Межов О. Г., Мірченко М. В. Теорія мови та лінгводидактика вищої школи: методичні рекомендації для підготовки магістрів спеціальності 035 Філологія освітньо-професійної програми Українська мова та література. Світова література. Луцьк: ФОП Іванюк В. П., 2023. 54 с.
4. Омельчук С. Сучасна українська лінгводидактика: норми в термінології і мовна практика фахівців: монографія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 356 с.
5. Основи мовної комунікації : навчальний посібник / І. А. Кучеренко, Л. І. Мамчур; МОН України, Уманський держ. пед. у-тет імені Павла Тичини. Умань : Візаві, 2018. 270 с.
6. Пентиліук М. Унормування терміносистеми з української лінгводидактики. Основні методичні поняття у сучасному педагогічному дискурсі. *Українська мова і література в школах України*. 2016. № 4. С. 29–31.
7. Потапенко О. І., Кожуховська Л. П., Товкайло Т. І., Чубань Т. В. Лінгводидактика (курс лекцій): навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Київ: Міленіум, 2005. 402 с.
8. Практикум з методики навчання мовознавчих дисциплін у вищій школі: Навч. посібник / О. Горошкіна, С. Караман, З. Бакум, О. Караман, О. Копусь / за ред. О. Горошкіної та С. Карамана. Київ, 2015. 250 с.
9. Словник-довідник з української лінгводидактики. Навчальний посібник / за ред. М. І. Пентиліук; О. М. Горошкіна, Н. Єсаулова, О. Лук'янченко та ін. Київ: Ленвіт, 2015. 320 с.

Додаткова:

1. Біляєв О. Концепція інтенсивного навчання мови. *Українська мова і література в школі*. 1991. №6. С. 26–30.
2. Біляєв О. М., Симоненкова Л., Скуратівський Л. В., Шелехова Г. Т. Навчання української мови в 10-11 класах: Посібник для вчителя. Київ: Освіта, 1998. 143 с.

3. Бородіна Н., Каленюк С. Формування мовної особистості учнів як провідне завдання мовної освіти. *Studia methodologica*, ISSN 2307-1222, №. 41. 2015. С.79–84.
4. Ганич Д., Олійник І. Словник лінгвістичних термінів. Київ, 1994. 245 с.
5. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ: Либідь, 1997. 374 с.
6. Дика Н. Реалізація концепту мовної особистості у сучасній лінгводидактиці. *Педагогічний процес: теорія і практика (Серія: Педагогіка)*. № 2 (53), 2016. С. 32–36.
7. Кочан І. Н., Захлюпана Н. М. Словник-довідник з методики викладання української мови. Львів, 2002.
8. Кучеренко І. Філософсько-методологічні засади сучасної мовної освіти. *Українська мова і література в школі*. 2016. №2. С. 23–26.
9. Кучеренко І., Мамчур Л. Урок як функційна система навчання української мови: педагогічний вимір В. Сухомлинського. *Наукові записки. Серія : Педагогічні науки*, Вип. 172. ЦДПУ імені Володимира Винниченка, 2018. С. 43–48.
10. Кучеренко І. Формування мовної особистості учня основної школи стилістичними засобами словотвору. *Українська мова і література в школах України*. 2019. № 5. С. 3–9.
11. Пентилюк М. Комунікативне спрямування у навчанні рідної мови. *Сучасні аспекти педагогічного процесу*. Херсон, 1995. Вип.1. С. 6–10.
12. Пентилюк М. Розвиток української лінгводидактики в контексті державного стандарту базової і повної освіти в Україні. *Вісник Львів. ун-ту серія філол.* 2010. Вип. 50. С.123–130.
13. Пентилюк М. Актуальні проблеми сучасної лінгводидактики : збірник статей. Київ : Ленвіт, 2012. 256 с.
14. Практикум з методики навчання української мови для студентів освітнього рівня «бакалавр» освітньо-професійної програми «Українська мова і література» / укл. Н. І. Скрипник, Ю. Б. Лебедь. Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2019. 124 с.
15. Рускуліс Л.В. Методична система формування лінгвістичної компетентності майбутніх учителів української мови у процесі вивчення мовознавчих дисциплін: монографія: ФОП Швець В. М., 2018. 420 с.
16. Селіванова С.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. – Полтава: Довкілля.- 2006.-716с
17. Семенов О. Українська культуромовна особистість учителя (шляхи її формування в системі професійної підготовки): монографія / За ред. Л. І. Мацько. Київ: Педагогічна думка, 2007. 272 с.
18. Скрипник Н. І., Когутюк О.В., Волкотруб А.О. Сучасні освітні інструменти як ефективний засіб підвищення рівня інформаційно-цифрової

компетентності вчителя-словесника. *Науковий журнал. Молодий вчений*. № 1.1 (113.1). Херсон: Вид. дім «Гельветика». 2023. С. 75–82.

19. Скрипник Н. І. Зміст конструкту «комунікативно-мовленнєва компетентність» у лінгводидактиці. Мовна особистість в освітньому просторі: монографія / за заг. ред. І. Д. Пасічника; редкол. О. А. Вісич, Х. М. Карповець, З. В. Столяр. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 270 с. ; С. 158-171.

20. Скрипник Н. І., Павліченко Г. М. Застосування біоадекватної технології на заняттях української словесності. *Науковий журнал. Молодий вчений*. Херсон: Вид. дім «Гельветика», 2020. № 11.1 (87.1) листопад 2020 С. 70–74.

21. Скрипник Н. І. Особливості підготовки майбутніх учителів-філологів під час дистанційної форми спілкування. *Пріоритетні напрями сучасної лінгводидактики (до 90-ї річниці з дня народження Лариси Павлівни Рожило):* матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару. 25–26 березня 2021 року / укл. Ю. С. Васейко, Л. М. Деркач, Р. С. Зінчук, Л. Б. Лавринович. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021. С. 108–109.

22. Скрипник Н. І. Сучасні педагогічні технології в організації навчання майбутніх учителів української мови. *Педагогіка і психологія: напрями та тенденції розвитку в Україні та світі:* Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції «Педагогіка і психологія: напрями та тенденції розвитку в Україні та світі» (17–18 квітня 2020 р., м. Одеса). Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки», 2020. – Ч. II. С. 111-113.

23. Стельмахович М. Етнопедагогічні основи методики рідної мови. *Українська мова і література в школі*. 1993. №5-6. С.19–23.

24. Ткаченко О. Гейміфікація освіти: формальний і неформальний простір. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2015. Вип. 11. С. 303–309.

25. Українська мова: Енциклопедія Редкол.: Русанівський В. М. (співголова), Тараненко О. О. (співголова), М. П.Зяблюк та ін. 2-ге вид., випр. і доп. Київ: Вид-во “Укр. енцикл.” ім. М.П.Бажана, 2004. 824с.

26. Шапошникова І. В. Лінгводидактична наукова школа в Херсонському державному університеті. *Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми лінгводидактики: реалії та перспективи», присвяченої 80-річному ювілею від дня народження та 50-річчю наукової діяльності доктора педагогічних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України Марії Іванівни Пентилюк* (7-8 квітня 2016 р., м. Херсон) [Електронний ресурс] / за заг. ред. І.В. Гайдаєнко. Херсон, 2016. С. 17–22.

Інформаційні ресурси:

1. Андрейко В. І. Використання новітніх технологій навчання та сучасних технічних засобів у навчальному процесі. [Електронний ресурс]. URL: www.e-lib.zakdu.edu.ua/index2.php?option=com_sobi2.
2. Васьківська Г. Формування комунікативної компетентності особистості як основна проблема сучасної лінгводидактики. [Електронний ресурс]. URL: [file:///C:/Users/%D0%9E_%D0%9E/Downloads/Nvvnup_2016_1\(1\)__8%20\(2\).pd](file:///C:/Users/%D0%9E_%D0%9E/Downloads/Nvvnup_2016_1(1)__8%20(2).pd)
3. Конституція України (чинна з 1996 р. зі змінами). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws>
4. Корицька Г. Р. Використання веб-квест технології у навчанні учнів української мови на засадах діяльнісного підходу. [Електронний ресурс]. URL: file:///C:/Users/%D0%9E_%D0%9E/Downloads/1984-Article%20Text-10237-1-10-20180701.pdf
5. Культура мови і культура мовлення. Комунікативні ознаки культури мовлення. URL: https://pidruchniki.com/1040101747600/dokumentoznavstvo/kultura_movi_kultura_movlennya_komunikativni_oznaki_kulturi_movlennya
6. Лейко С. В. Поняття «компетенція» та «компетентність»: теоретичний аналіз. *Педагогічний процес: теорія і практика*. 2013. Вип. 4. С. 128–135. [Електронний ресурс]. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pptp_2013_4_15.
7. Лексичні норми мови професійного спілкування. URL: https://pidruchniki.com/1814081747605/dokumentoznavstvo/leksichni_normi_movi_profesiynogo_spilkuvannya
8. Українська мова: Енциклопедія. URL: <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>
9. Українська мова в Інтернеті. URL: <http://novamova.info/> 6. Українська мова професійного спілкування. URL: https://pidruchniki.com/1435072247592/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_profesiynogo_spilkuvannya
10. Український правопис (2019). URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/ukrayinskij-pravopis-2019>
11. Уроки державної мови. URL: <http://mova.kreschatic.kiev.ua/> Центр культури української мови. URL: <https://centrkum.blogspot.com/>
12. Українські студії: Культура усного і писемного мовлення (українська) // Електронний навчальний курс / Київський університет імені Бориса Грінченка. URL: <http://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=11862>
13. Що таке Веб-квест. [Електронний ресурс]. URL: <http://kvest-posibnyk.blogspot.com/p/blog-page.htm>